

مکیال المکارم

جلد دوم

انتشارات فراموشی

پدیدآورنده: اصفهانی، محمد تقی، ۱۳۰۸-۱۳۶۲

عنوان و نام پدیدآور: مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم (عج)، فارسی، مکیال المکارم/ نویسنده: محمد تقی موسوی

اصفهانی، مترجم: مهدی حائری قزوینی

مشخصات نشر: تهران، فراموشی، ۱۳۹۸

مشخصات ظاهری: دو جلد

شابک: جلد اول: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۰۸-۱۱-۹، جلد دوم: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۰۸-۱۲-۶، شابک دوره: ۳-۱۳-۹۷۸-۶۲۲-۶۱۰۸

یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس

موضوع: ۱- مهدویت، ۲- دعاها، ۳- امام دوازدهم، ۴- حائری قزوینی، ۵- معرفت و ولایت امام زمان (عج)

رده بندی کنگره: ۲۵۵ الف ۸۰۵۲ ۱۳۹۸

رده بندی دیویی: ۳۹۷/۶۴۲

مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم (عج)

جلد دوم

مؤلف: مرحوم آیت الله سید محمد تقی موسوی اصفهانی

مترجم: مهدی حائری قزوینی

ناشر: فراموشی

نوبت چاپ: چاپ اول، تابستان ۱۳۹۸

قیمت: ۸۵ هزار تومان

شمارگان: ۱۰۲۰

شابک جلد دوم: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۰۸-۱۲-۶

شابک دوره: ۳-۱۳-۹۷۸-۶۲۲-۶۱۰۸

آدرس: تهران، سعادت آباد، خیابان ایوانک، خیابان فلامک جنوبی، کوچه گلبنک، پلاک ۱۶ واحد ۵

۰۹۱۹۲۰۹۴۵۱۴ - ۸۸۰۷۳۹۸۷

فهرست

سخن مترجم ۱۳

بخش ششم: اوقات و حالات تأکید شده برای دعا

۱- بعد از هر نماز واجب ۱۹

توضیح ۲۳

تتمه ای پُر سود ۲۵

۲- بعد از نماز ظهر ۲۶

۳- بعد از نماز عصر ۲۹

۴- بعد از نماز صبح ۳۱

۵- بعد از هر دو رکعت از نماز شب ۳۱

۶- در قنوت نمازها ۳۳

۷- در حال سجده ۵۰

۸- در سجده شکر ۵۱

۹- هر صبح و شام ۵۲

۱۰- آخرین ساعت از هر روز ۵۵

۱۱- روز پنجشنبه ۵۶

۱۲- شب جمعه ۵۷

۱۳- روز جمعه ۵۸

الف) بعد از نماز صبح ۵۸

ب) هنگام زوال ظهر ۵۹

- ۵۹ (ج) هنگام رفتن به مسجد
- ۶۰ (د) بعد از نماز عصر
- ۶۰ (ه) در قنوت ظهر و نماز جمعه
- ۶۰ (و) در خطبه نماز جمعه
- ۶۰ (ز) آخرین ساعت روز جمعه
- ۶۲ تکمیل
- ۶۲ ۱۴- روز نوره
- ۶۲ ۱۵- روز رفته
- ۶۳ ۱۶- روز عید فطر
- ۶۴ ۱۷- روز اضحی (تقوان)
- ۶۵ ۱۸- روز دُخُو الْأَرْض (تسوده شدن زمین)
- ۶۶ ۱۹- روز عاشورا
- ۶۷ ۲۰- شب نیمه شعبان
- ۶۷ ۲۱- روز نیمه شعبان
- ۶۸ ۲۲- تمام ماه رمضان
- ۷۱ ۲۳- شب ششم ماه رمضان
- ۷۲ ۲۴- روز هشتم ماه رمضان
- ۷۳ ۲۵- شب دوازدهم ماه رمضان
- ۷۴ ۲۶- روز سیزدهم ماه رمضان
- ۷۵ ۲۷- روز هیجدهم و شب نوزدهم از همان ماه
- ۷۵ ۲۸- روز بیست و یکم همان ماه
- ۷۹ ۲۹- بعد از ذکر مصیبت سَيِّد الشُّهَدَاء ﷺ
- ۷۹ ۳۰- بعد از زیارت آن حضرت ﷺ
- ۷۹ ۳۱- پس از گریستن از ترس خدای تعالی
- ۸۰ ۳۲- پس از تجدید هر نعمت و زوال هر محنت

- ۳۳- هنگام وارد شدن هم و اندوه ۸۰
- ۳۴- در سختیها و گرفتاریها ۸۱
- ۳۵- پس از نماز تسبیح ۸۱
- ۳۶- پیش از دعا برای خود و خانواده خود ۸۱
- ۳۷- روز غدیر ۸۲
- ۳۸- مطلق اوقات شریفه و شبها و روزهای متبرکه ۸۳
- ۳۹- هنگام حضور در مجلس مخالفین و غاصبین حقوق امامان : ۸۴
- ۴۰- چهل روز مداومت به دعا برای فرج ۸۵
- ۴۱- ماه محرم ۸۵
- مکانهایی که دعا در آنها بیشتر سود میدهد ۸۶
- ۱- مسجد الحرام ۸۶
- ۲- عرفات ۸۶
- ۳- سرداب ۸۷
- ۴- جاهای منسوب به آن حضرت علیه السلام ۸۷
- ۵- حرم حضرت سید الشهداء علیه السلام ۸۸
- ۶- حرم مولایمان حضرت رضا علیه السلام ۸۸
- ۷- حرم عسکریین علیهم السلام ۸۹
- ۸- حرم هر یک از امامان علیهم السلام ۸۹

بخش هفتم: چگونگی دعا برای تعجیل فرج امام عصر علیه السلام

- مقصد اول ۹۳
- مقصد دوم: در چگونگی دعا برای تعجیل فرج و ظهور آن حضرت علیه السلام آشکارا یا به کنایه ۱۰۷
- مقصد سوم: در ذکر بعضی از دعا‌های روایت شده از امامان معصوم علیهم السلام در این باره ۱۱۰
- ۱- دعای صلوات ۱۱۰
- ۲- دعای امام رضا علیه السلام ۱۱۴

۱۲۵	۳- دعای عصر غیبت.....
۱۳۲	توجه.....
۱۳۲	۴- دعای قنوت.....
۱۳۴	نماز دیگر.....
۱۳۶	دعای قنوت.....
۱۴۶	۵- دعای ندبه.....
۱۵۸	توضیح، دفع اشکال.....
۱۵۸	تو.....
۱۵۹	۶- دعای دیگر.....

بخش هفتم: تکالیف بندگان نسبت به آن حضرت علیه السلام

۱۶۵	اول: تحصیل شناخت صفات و احوال و ویژگی های آن جناب.....
۱۶۶	توجه.....
۱۷۱	دوم: رعایت ادب نسبت به یاد او.....
۱۹۶	چند تذکر.....
۱۹۷	سوم: از وظایف بندگان نسبت به آن حضرت علیه السلام محبت او به او.....
۱۹۸	اول: عقل.....
۱۹۸	دوم: نقل.....
۲۰۱	چهارم: محبوب نمودن او در میان مردم.....
۲۰۲	پنجم: انتظار قَرَج و ظهور آن حضرت علیه السلام
۲۰۲	مبحث یکم: فضیلت انتظار، و ثواب منتظر، و انتظار پیغمبران و امامان نسبت به این امر.....
۲۱۱	مبحث دوم: در وجوب انتظار حضرت قائم علیه السلام بر همه افراد.....
۲۱۴	مبحث سوم: معنی انتظاری که در این اخبار به آن امر گردیده است.....
۲۱۵	مبحث چهارم: آیا در انتظار قصد قربت شرط است یا نه؟.....
۲۱۸	مبحث پنجم: در بیان حکم ضد انتظار یعنی ناامیدی.....

- ششم: اظهار اشتیاق به دیدار آن بزرگوار ۲۲۴
- هفتم: ذکر مناقب و فضایل آن حضرت ۲۲۶
- هشتم: اندوهگین بودن مؤمن از فراق آن حضرت علیه السلام ۲۲۸
- نهم: حضور در مجالس فضایل و مناقب آن حضرت علیه السلام ۲۳۰
- دهم: تشکیل مجالس ذکر مناقب و فضایل آن حضرت علیه السلام ۲۳۲
- یک مسئله فقهی ۲۳۳
- توجه و بیدار شدن ۲۳۳
- یازدهم و دوازدهم: سرودن و خواندن شعر در فضایل و مناقب آن حضرت علیه السلام ۲۳۴
- سیزدهم: قیام، هنگام بیدار شدن یا القاب آن حضرت علیه السلام ۲۳۵
- چهاردهم و پانزدهم و شانزدهم: گریستن و گریانیدن و خود را به گریه کنندگان شبیه نمودن بر فراق آن حضرت علیه السلام ۲۳۵
- گریستن در فراق امام عصر علیه السلام ۲۳۹
- هفدهم: درخواست معرفت امام عصر علیه السلام از خداوند تعالی ۲۴۵
- بیان و توضیح ۲۴۶
- هجدهم: تداوم درخواست معرفت آن حضرت علیه السلام ۲۴۷
- نوزدهم: مداومت به خواندن دعای غریق ۲۴۸
- بیستم: دعا در زمان غیبت آن حضرت علیه السلام ۲۴۹
- بیست و یکم: شناختن علامتهای ظهور آن حضرت علیه السلام ۲۵۰
- دلیل عقل ۲۵۰
- دلیل نقل ۲۵۰
- تصدیق بعضی نشانه‌ها ۲۵۷
- بیست و دوم: تسلیم بودن و عجله نکردن ۲۵۸
- بخش اول: در بیان قسمتی از روایات رسیده از امامان علیهم السلام ۲۵۸
- بخش دوم: در بیان گونه‌های عجله مذموم و آنچه از مفاسد بر آن مترتب می‌شود، و اینکه سبب کفر و الحاد است ۲۶۵

- ۲۷۳ بیست و سوم: صدقه دادن به نیابت از آن حضرت ﷺ
- ۲۷۵ توجه و راهنمایی
- ۲۸۰ بیست و چهارم: صدقه دادن به قصد سلامتی آن حضرت ﷺ
- بیست و پنجم و بیست و ششم: حج رفتن به نیابت از آن حضرت و فرستادن نایب که از طرف آن جناب حج کند.....
- ۲۸۱ بیست و هفتم و بیست و هشتم: طواف بیت الله الحرام به نیابت از امام ﷺ و نایب ساختن دیگری تا از طرف آن حضرت طواف نماید.....
- ۲۸۵ بیست و نهم: رت مشاهد رسول خدا و ائمه معصومین ﷺ به نیابت از مولایمان صاحب الزمان ﷺ
- ۲۸۶ توجه
- ۲۸۷ سی ام: استحباب اعزام نایب برای زیارت از سوی آن حضرت ﷺ
- ۲۸۸ سی و یکم: سعی در خدمت کردن به آن حضرت ﷺ
- ۲۹۲ چند نکته
- ۲۹۵ سی و دوم: اهتمام ورزیدن به یاری آن جناب ﷺ
- ۲۹۶ توجه
- ۲۹۷ سی و سوم: تصمیم قلبی بر یاری کردن آن جناب در زمان حضور او ﷺ
- ۳۰۰ سی و چهارم: تجدید بیعت با آن حضرت ﷺ بعد از فرائض، هر روز و هر جمعه
- ۳۰۰ مبحث اول: معنی بیعت در لغت و شرع
- ۳۰۳ مبحث دوم: در حکم بیعت
- ۳۰۴ تجدید بیعت در هر روز
- ۳۰۵ دعای عهد
- ۳۰۸ تجدید بیعت در هر جمعه
- ۳۰۹ حکم بیعت به معنی دوم
- ۳۱۹ روشنگری دیگری راجع به بیعت
- ۳۲۳ سی و پنجم: صله آن حضرت ﷺ به وسیله مال

۳۲۶	توضیح
۳۲۸	دو نکته
۳۲۹	سی و ششم: صلوة شیعیان و دوستان صالح امامان علیهم السلام به وسیله مال
۳۳۰	سی و هفتم: خوشحال کردن مؤمنین
۳۳۱	سی و هشتم: خیر خواهی برای آن حضرت علیه السلام
۳۳۳	توضیح و بیان
۳۳۶	تتمه مطلب و ذکر
۳۳۷	سی و نهم: زیارت کردن آن حضرت علیه السلام
۳۳۷	چهلیم: دیدار مؤمنین صالح و سالک شدن بر آنان
۳۳۷	چهل و یکم: درود فرستادن بر آن حضرت علیه السلام
۳۴۰	چهل و دوم: هدیه کردن ثواب نماز به آن جناب علیه السلام
۳۴۰	چهل و سوم: هدیه نماز مخصوص
۳۴۱	نماز هدیه به امیرالمؤمنین علی علیه السلام
۳۴۲	هدیه به فاطمه زهرا علیها السلام
۳۴۲	هدیه به امام حسن علیه السلام
۳۴۲	هدیه به امام حسین علیه السلام
۳۴۲	هدیه به امام علی بن الحسین علیه السلام
۳۴۲	هدیه به امام محمد بن علی علیه السلام
۳۴۳	هدیه به امام جعفر بن محمد علیه السلام
۳۴۳	هدیه به امام موسی بن جعفر علیه السلام
۳۴۳	هدیه به امام رضا علی بن موسی علیه السلام
۳۴۳	هدیه به امام محمد بن علی و امام علی بن محمد و امام حسن بن علی علیهم السلام
۳۴۵	چهل و چهارم: نماز هدیه به آن حضرت به گونه مخصوص در وقت معین
۳۴۶	چهل و پنجم: اهداء قرائت قرآن به آن حضرت علیه السلام
۳۴۷	چهل و ششم: توسل و طلب شفاعت از خداوند به وسیله آن حضرت علیه السلام

- ۳۴۸ چهل و هفتم: دادخواهی و توجه نمودن و عرض حاجت بر آن حضرت علیه السلام
- ۳۵۰ چهل و هشتم: دعوت کردن مردم به آن حضرت علیه السلام
- چهل و نهم: رعایت حقوق آن حضرت و مواظبت بر ادای آنها، و رعایت وظایف نسبت به آن بزرگوار علیه السلام
- ۳۵۹ پنجدهم: خشوع دل هنگام یاد آن حضرت علیه السلام
- ۳۶۰ پنجدهم و یکم: عالم باید علمش را آشکار سازد
- ۳۶۱ پنجدهم و دوم: نه کردن از اشرار و مخفی داشتن راز از اعیار
- ۳۶۱ پنجدهم و سوم: بر کردن بر اذیت و تکذیب و سایر محتتها
- ۳۶۷ پنجدهم و چهارم: درخواست ساز خدای تعالی
- ۳۷۵ پنجدهم و پنجم: سفارش یک صبر در زمان غیبت حضرت قائم علیه السلام
- ۳۷۷ پنجدهم و ششم: پرهیز از مجاسی نام آن حضرت علیه السلام در آنها مورد تمسخر باشد
- ۳۷۹ پنجدهم و هفتم: تظاهر با مستمگران و عمل با حق
- ۳۸۲ پنجدهم و هشتم: ناشناس ماندن و پرهیز از شصت و هفت
- ۳۸۳ پنجدهم و نهم: تهذیب نفس
- ۳۸۶ شصتم: اتفاق و اجتماع بر نصرت آن حضرت علیه السلام
- ۳۸۶ شصت و یکم: متفق شدن بر توبه واقعی و بازگرداندن حقوق به صاحبان آنها
- ۳۸۷ شصت و دوم و شصت و سوم: پیوسته به یاد آن حضرت بودن و با عمل کردن
- ۳۸۷ تذکر و راهنمایی
- ۳۸۹ شصت و چهارم: دعا به درگاه الهی برای جلوگیری از نسیان یاد آن حضرت علیه السلام
- ۳۹۲ شصت و پنجم: اینکه بدنت نسبت به آن جناب علیه السلام خاشع باشد
- ۳۹۳ شصت و ششم: مقدم داشتن خواسته آن حضرت بر خواسته خود
- ۳۹۴ شصت و هفتم: احترام کردن نزدیکان و منسوبین به آن حضرت علیه السلام
- ۳۹۵ شصت و هشتم: بزرگداشت اماکنی که به قدوم آن حضرت علیه السلام زینت یافته اند
- ۳۹۶ مبحث اول:
- ۳۹۶ توجه و تحقیق در معنی فرموده امیرالمؤمنین علیه السلام: «ما ییم شعائر و أصحاب»
- ۳۹۹

- مبحث دوم: در بیان چگونگی تعظیم آن مواقف و مشاهد ۴۱۰
- دنباله‌ای از بحث ۴۱۳
- شصت و نهم و هفتادم: وقت ظهور را تعیین نکردن و تکذیب وقتگذاران ۴۱۴
- دنباله‌ای از بحث در تأیید مطلب ۴۴۲
- هفتاد و یکم: تکذیب کردن مدعیان نیابت خاصه از آن حضرت علیه السلام در زمان غیبت کبری ۴۴۳
- دو نکته ۴۵۴
- هفتاد و دوم: در خلاصه دیدار آن حضرت با عافیت و ایمان ۴۵۵
- هفتاد و سوم: افتاد کردن و تأسی جستن به اخلاق و اعمال آن حضرت علیه السلام ۴۶۸
- هفتاد و چهارم: حفظ زمان از غیبت خداوند و مانند آن ۴۷۶
- هفتاد و پنجم: نماز آن حضرت علیه السلام ۴۹۵
- هفتاد و ششم: گریستن در مصیبت ولایت شهید مظلوم حضرت ابی عبدالله الحسین علیه السلام ۵۰۰
- هفتاد و هفتم: زیارت قبر مولا ایمان امام حسین علیه السلام ۵۰۲
- هفتاد و هشتم: بسیار لعنت کردن بر بنی اُمیه در اشکال ۵۰۴
- هفتاد و نهم: اهتمام در ادای حقوق برادران دینی ۵۰۷
- هشتادم: مهیا کردن سلاح و اسب در انتظار ظهور آن جناب ۵۱۲

سخن مترجم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ سَيِّمًا مَوْلَانَا
صَاحِبِ الزَّمَانِ وَخَلِيفَةِ الْاِخْمَنِ الْحُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ رُوحِي لَهُ الْفِدَاءُ.

از روزی که خداوند، عالم و آدم را آفرید و به ممکنات جامه هستی پوشانید، قلم تکلیف در میان نهاد و آن را معیار آزمودن حقایق قرار داد، تا هر کدام بهتر عمل کرد و خوبتر فرمان برد مقامش بالاتر رود و تقرب بیشتری یابد. در این هنگامه گذشت اعصار و گردش روزگار، در فراز و نشیبها و زیر و زبر شدن‌ها، در کشاکش مرگ و زندگی و جلوه‌های نور و ظلمت و جنگ و ستیز حق و باطل آدمی در بوتۀ آزمایش قرار گرفت. رپر و رازگار توانا این همه صحنه را برای ابتلا و امتحان او برپا فرموده است، تا انسان از استعداد‌های نهفته در وجود خویش بهره گیرد و مراتب معرفت را بیپیماید، و مشمول رحمت مخصوص خداوند گردد. خداوند می‌فرماید: «الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا»؛ خدایی که مرگ و زندگی را آفرید تا شما بندگان را بیازماید که کدامیک از شما نیکوکارتر است. «وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ»؛ و من جن و انس را نیافریدم مگر برای اینکه مرا [به یکتایی] پرستش کنند. «وَكَذَلِكَ بَعَثْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الْإِنْسِ وَالْجِنَّ»؛ و این چنین در برابر هر پیغمبری دشمنی از شیطانهای انس و جن برانگیختیم.

پر واضح است که امتحان بدون تعلیم و توجیه قبلی نامعقول است، لذا خداوند حکیم، برای ارشاد و تعلیم افراد بشر پیغمبران و رسولان را برانگیخت و امامان را نصب فرمود و تمام ابزارهای تعلیم و تزکیه - از بشارت و انذار و حکمت و ... - را همراهشان ساخت، و چنین فرمود:

۲. سوره ذاریات، آیه ۵۶.

۱. سوره ملک، آیه ۲.

۳. سوره انعام، آیه ۱۱۲.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ^۱؛ همانا ما پیغمبران خود را با دلایل روشن و معجزات [به سوی خلق] فرستادیم و برایشان کتاب و میزان عدل نازل کردیم تا مردم به راستی و عدالت گرایند.

البته خود معلمان و مربیان بشر نیز در معرض آزمایشها بوده‌اند و پس از انجام هر آزمون به مرتبه و مقام دیگری نایل می‌شدند، و گونه‌هایی از این ابتلاها را در قرآن می‌خوانیم، از جمله: «وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَنَسَىٰ وَلَمْ يُجِدْ لَهُ عَزْماً^۲؛ و همانا ما با آدم عهدی بستیم و در آن عهد او را ستوار و ثابت قدم نیافتیم. «وَإِذَا بَتُلَىٰ إِبرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ النَّاسَ مِمَّا مَأَىٰ قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ^۳؛ و به یاد آور هنگامی که خداوند ابراهیم را به ارری چند امتحان فرمود و او همه را به جای آورد خدا بدو گفت من تو را به امامت خلق برگزینم عرض کرد این پیشوایی را به فرزندان من نیز عطا فرمایی؟ فرمود [آری اگر صالح و شایسته آن باشند] که عهد من هرگز به ستمکاران نخواهد رسید. و در مورد آزمایشهای ملت‌ها و امت‌ها چنین آمده است: «أَحْسِبِ النَّاسَ أَنْ يَتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ^۴؛ آیا مردم چنین پنداشتند که به صرف اینکه گفتند ما ایمان آورده‌ایم رهایشان کنند و بر این دعوی هیچ امتحان‌شان ننمایند، و ما نمی‌دانیم؟ پیش از اینان بودند را به آزمایش و امتحان آوردیم تا خداوند دروغگویان را از راستگویان کاملاً معلوم سازد. «وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَزُلُمَاتٍ^۵؛ و البته شما را به گونه‌هایی از ترس و گرسنگی و نقصان اموال و نفوس و آفات زراعت بیازماییم.

متأسفانه تعداد اندکی از کاروان عظیم انسانها از آزمون‌ها سر بلند می‌آیند و هر چه پیغمبر از سوی خداوند برای هدایت مردم مبعوث شد او را استهزاء می‌کنند از تعالیم آن مربیان بزرگ کمتر بهره گرفتند، پیغمبران و پیغمبر زادگان را کشتند، و از پیروی آنان سرباز زدند، و به سعادت و کمال خود پشت کردند. و از جمله امتحانهای بزرگ الهی برای عموم افراد بشر مسئله غیبت حضرت ولی عصر علیه السلام می‌باشد که از جهات مختلف امتحانها و آزمایشهایی در بر دارد، و هر کدام از افراد به فراخور استعداد و ظرفیت خویش مورد ابتلا و آزمایش قرار می‌گیرند.

۱. سوره حدید، آیه ۲۵.
۲. سوره بقره، آیه ۱۲۴.
۳. سوره بقره، آیه ۱۵۵.
۴. سوره طه، آیه ۱۵۵.
۵. سوره عنکبوت، آیه ۲.

حوادث و دگرگونی‌ها و فتنه‌ها و مکتبها و مذهبها و... انسانها را به حیرت می‌افکنند، و آزمونها برایشان پیش می‌آورند. در روایات به این آزمایشهای سخت تصریح شده و بزرگان دین مردم را از مردود شدن، در آنها بر حذر داشته‌اند. امامان بر حق علیهم‌السلام فرموده‌اند: «مردم غریب‌الخواهند شد و جز تعداد بسیار اندکی از آن بیرون نخواهند ماند». «دین نگهداشتن در عصر غیبت بسان آتش سرخ در کف داشتن است». «روزگاری فرا خواهد رسید که از اسلام جز نامی و از قرآن جز نشانی باقی نماند». «مسجدهایشان آراسته و معمور ولی دلهایشان از ایمان تهی باشد». «شیعیان نیز بایکدیگر اختلاف کنند تا آنجا که بر روی هم آب دهان افکنند و همدیگر را تکفیر کنند». با این وصف راه خلاصی از مهالک و خوب بیرون آمدن از امتحانها نیز از احادیث خاندان عصمت علیهم‌السلام به وضوح دیده می‌شود. و هیچ کس نمی‌تواند ادعا کند که ندانسته به ضلالت افتاده است.

ثقة الاسلام کلینی از مسند عمر رضی‌الله‌عنه روایت آورده که گفت: از حضرت امام صادق علیه‌السلام شنیدم که می‌فرمود: مبادا فاش کنید، به خاطر قسم امام شما سالیانی از روزگار غایب خواهد ماند و شما در امتحان سخت واقع خواهید شد، تا اینکه در بار او حرفهای مختلف گفته می‌شود، مرده، کشته شده، در کدام وادی رفته است؟ البته دیدگان سומنیر: برای کریان خواهد بود، و در امواج حوادث واژگون خواهید شد همانطور که کشتی در امواج دریا واژگون می‌شود، پس کسی نجات نمی‌یابد مگر آنکه خداوند از او پیمان گرفته و در دلش ایمان ثبت شده باشد و او را به روحی از جانب خود تأیید نموده باشد. و دوازده پرچم اشتباه‌انگیز بر پا خواهد شد که نمی‌دانند به کدام سوی رو کنند؛ راوی گوید: پس گریه کردم و گفتم: پس چه باید کرد؟ آن حضرت: ناهای به خورشید افکند که به ایوان تابیده بود و فرمود: ای اباعبدالله این آفتاب را می‌بینی؟ گفتم: بلی. فرمود: به خدا سوگند امر ما از آفتاب روشن‌تر است^۱. راه نجات از مهالک در زمان غیبت دعا کردن برای تعجیل فرج می‌باشد، که در آیات قرآن و روایات أدله و شواهد بسیاری بر آن هست، از جمله: حضرت امام حسن عسکری علیه‌السلام به احمد بن اسحاق فرمودند: وَاللَّهِ لَيَغَيِبَنَّ غَيْبَةً لَا يَنْجُو فِيهَا مِنَ الْهَلَاكِهٖ إِلَّا مَنْ تَيَسَّهٖ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى الْقَوْلِ بِإِمَامَتِهِ وَوَقَّعَهُ [فِيهَا] لِلدُّعَاءِ بِتَعْجِيلِ فَرَجِهِ؛ به خدا سوگند [فرزندم مهدی] غیبت خواهد کرد غیبت کردنی که، در آن نجات نخواهد یافت مگر کسی که خدای تعالی او را بر اعتقاد به امامتش ثابت دارد، و به دعا کردن برای تعجیل فرجش توفیق دهد^۲.

و در توقیع شریفی از حضرت ولی عصر علیه السلام آمده: و بسیار دعا کنید برای تعجیل فرج که همان فرج شماست^۱. و در روایات دیگر....

در این کتاب علاوه بر اینکه مطلب مورد بحث به طور گسترده و بی نظیری بررسی شده و با دلائل محکم و شواهد متقن اثبات و روشن گردیده، مطالب و مباحث بسیاری نیز مورد پژوهش و تحقیق قرار گرفته و مسائل جالبی در رشته های مختلف علوم و معارف، تحلیل و ترسیم شده است که نشانگر کثرت اطلاع و دقت نظر و صفای باطن مرحوم مؤلف بزرگوار کتاب می باشد. زبان من از حمد و ثناء و خامه از توصیف شکر و سپاس، و فکر از شمارش نعمتهای بی پایان خدای ﷻ الطال و عنایات بی کران ولی اعظمش مولانا حجة بن الحسن - روحی فداه - عاجز است که چنین سعادت را رگم نصیب دادند و توفیق ترجمه این اثر مهم به این حقیر و غلام درگاه حضرت صاحب زمان به روزی گردید. امید است این خدمت ناچیز را مولایم - که گردنم زیر بار منت اوست - از من بپذیرد و درگاه خداوند خواهانم که تمام کارهایم را در جهت خدمت به آن حضرت قرار دهد. و نیز رجاء را آنکه دارم که خوانندگان عزیز بر آن شوند که آن دستور بزرگ، یعنی دعا برای تعجیل فرج را به کار بندند و در گران را نیز به انجام آن دلالت و ترغیب نمایند و مؤلف و مترجم و مصحح و بانی و ناشر را در این خیر فراموش نفرمایند.

شهر مقدس قم - شعبان المعظم ۱۴۰۴ ه.ق.

سید مهدی - انری قزوینی